

4 Organizace stomiků.

Kreml P.

místopředseda Českého ILCO, předseda Slezského klubu stomiků Ostrava

Úvod

Patrně jsme si to zažili všichni. Prakticky ze dne na den se z nás stali stomici. Najednou před námi vyvstala celá řada otázek. Co dál? Jak žít se stomií? Budu moci pracovat, věnovat se zálibám, rodině? Mnohým se zdá, že pro ně život prakticky končí. Psychicky se vyrovnat s novou situací je vůbec nejobtížnější. Zde může napomoci setkání či informace o lidech, kteří se už s problémy vyrovnali. Z potřeby vzájemných kontaktů, výměny zkušeností, získávání nových informací vznikají kluby stomiků.

Kluby stomiků

V současné době v České republice pracuje celkem 16 klubů stomiků: v Brně (2 kluby), Bystřici nad Perštejnem, České Lípě, Chebu, Karlových Varech, Kroměříži, Novém Jičíně, Opavě, Ostravě, Praze, Prostějově, Přerově, Příbrami, Táboře a ve Zlíně. Dalších 5 organizací stomiků, které fungují při poradnách stomasester, nemá statut občanského sdružení. Většina klubů vznikla v první polovině devadesátých let.

Kluby stomiků organizují schůzky, přednášky lékařů a stomasester, prezentace nových pomůcek, pořádají návštěvy divadel a zájezdy. Vyvrcholením činnosti bývají rekondiční pobyty. Stomik zde může získat nové informace, poradit se o svých problémech, setkat se se zajímavými lidmi, vyměňovat si zkušenosti. Výhodou je, že se na akcích setkávají stejně postižení a jejich partneři a tak nemusí mít obavy z případných problémů. Postižený si tak postupně ověřuje, že může dělat prakticky všechno jako před operací. Činnost klubů hodně závisí na aktivitě lidí ve výboru klubu a na finančních prostředcích. Důležité je proto získávání sponzorů.

České ILCO

Řada lékařů a bohužel i pacientů – stomiků považuje kluby stomiků za něco zbytečného, srovnává je se svazem zahrádkářů, včelařů, důchodců atp. Že se tam lidi sejdou, povykládají, občerství se, maximálně zajedou na zájezd, rekondiční pobyt a hotovo. Pro čínorodého člověka ztráta času, pro lékařskou obec záležitost nepodstatná. Co si ale málokdo uvědomuje, je to, že člověk se stomií je závislý na každodenním používání velice drahých pomůcek. A že by stačil jediný škrt pera úředníka ministerstva zdravotnictví či zdravotní pojišťovny, který by stomika prakticky vyřadil ze společenského života. A že to není v dnešní době věc nemožná, to si snad uvědomuje každý. A především proto zde je organizace zvaná České ILCO, která sdružuje 16 klubů stomiků.

České ILCO vzniklo v roce 1993 a má předsedu (Ing. Šerý) i sídlo v Brně, hájí zájmy asi 6 000 stomiků při jednáních se státními orgány, zdravotními pojišťovnami, udržuje kontakty s dalšími národními organizacemi, evropskou a světovou asociací, firmami dodávajícími stomické pomůcky. Pořádá rekondiční pobyty, organizuje přípravu dobrovolných návštěvníků. Podrobnější

informace o práci Českého ILCO i klubů stomiků lze získat na internetu na adrese www.ILCO.cz.

Stomici ve světě

Podobné národní organizace jsou i ve většině dalších zemí v Evropě a na celém světě. Problémy, kterými se zabývají, jsou dost rozdílné. Méně rozvinuté země (Rusko, Rumunsko, Bulharsko, africké země...) řeší zejména problémy, jak získat alespoň nějaké pomůcky pro stomiky, kteří bývají často zcela vyřazeni z normálního života. Země s rozvinutou péčí o stomiky (mezi ně se můžeme směle počítat) vyvíjejí aktivity v oblasti informovanosti, kulturních a společenských akcí, rehabilitačních pobytů. Snaží se o rychlé zapojení stomiků do normálního života.

Evropské národní organizace jsou sdruženy v Evropské asociaci stomiků (EOA), která má v současnosti 43 členů. Podobné asociace jsou vytvořeny v Asii, Jižní Americe, Severní a Střední Americe a Jižním Pacifiku.

V celosvětovém měřítku hájí zájmy stomiků (je jich kolem 3 milionů) Světová asociace (IOA). Prezidentem této asociace je paní Di Bracken z Kanady. Oceněním práce stomiků u nás je to, že viceprezidentem IOA je Čech, doc. Kleinwächter z Brna. Informace o této organizaci a další kontakty lze nalézt na adrese www.ostomyinternational.org.

Každé tři roky je začátkem října vyhlášován Světový den stomiků, kdy probíhá řada akcí po celém světě. V loňském roce proběhl Světový den stomiků 7. října pod heslem „Žít plnohodnotně“. České ILCO a kluby stomiků pod tímto heslem uspořádaly velké množství zajímavých akcí.

Dobrovolní návštěvníci

O tělesnou schránku stomika je u nás již relativně dobře a odborně postaráno. Jsou dostupné kvalitní pomůcky, které umožňují stomikům návrat do běžného života. Psychika osobnosti ovlivněná chorobou je stále ještě v pozadí mimo intenzivní zájem. Jednou z možností jejího pozitivního ovlivňování je využití zkušených, vyškolených stomiků – dobrovolných návštěvníků.

Pacient by měl být informován o všech podstatných otázkách lékařem a stomasestrou. Ale ... pacient je ve stresu ovlivňujícím jeho vnímání, zdravotnický personál nemívá dostatek času. Takže zkušenosti a znalosti stomiků, kteří dobře zvládají život se stomií, jsou k nezaplacení. Na základě výzvy odpovědného pracovníka klubu nebo stomasestry nebo přímo příslušného oddělení nemocnice dobrovolník navštíví pacienta, kterého by měl informovat:

O pomůckách – jak, kdy a kde je získávat, jak je používat, jaké jsou zkušenosti s jednotlivými typy pomůcek. Neměl by však ošetřovat stomii pacienta.

O životě se stomií – jak lze žít plnohodnotným životem, o možnostech věnovat se zájmům, sportu, kulturním a společenským aktivitám, možnostech cestování. Měl by hovořit o vlastních zkušenostech, jak překonal prvotní problémy, jak nyní žije. Neměl by však nic vnucovat!

O klubech – kde, s kým se kontaktovat. Jaký je smysl činnosti a co kluby stomiků poskytují.

O zkušenostech se sociálními důsledky nemoci, důchodovém zabezpečení, možných omezeních, ale a to hlavně o pozitivních zkušenostech.

Odpovídá na dotazy nového stomika, vytváří příležitosti pro to, aby postižený měl možnost vyslovit svá přání, postupně vytváří přesvědčení, že stomik je schopen řešit své vlastní problémy, sám rozhodnout o tom, co je pro něj dobré.

Sdružení České ILCO centrálně zabezpečuje přípravu dobrovolníků. Při organizaci vychází z dobrých zkušeností z přípravy a práce dobrovolníků na Slovensku a v Polsku. Proběhly dvě etapy přípravy dobrovolných návštěvníků a celkem je připraveno 20 dobrovolníků. Někteří lékaři a zdravotnická zařízení pomoc dobrovolníků vítají a podporují, jiní ji odmítají.

Závěr

Na posledních kongresech Evropské (EOA) a Světové asociace stomiků (IOA) v Portu byla vysoce oceněna dosavadní práce našich stomiků organizovaných v klubech a ve sdružení České ILCO:

- České republice byla svěřena organizace následujícího evropského kongresu v roce 2008.
- Česká republika obsadila 1. místo v celosvětové soutěži o nejlepší organizaci Světového dne stomiků.
- Doc. Kleinwächter, který dosud vykonával funkci prezidenta Evropské asociace (EOA), byl zvolen do funkce viceprezidenta Světové asociace (IOA).

Tento úspěch je však pouze vrcholkem naší práce. Její těžiště spočívá v pestré a zajímavé činnosti všech klubů stomiků u nás.

info@ILCO.cz • www.ILCO.cz

Organizace stomiků

